

Kazimierz Spaleniec, realizator cyklu spotkań pt. „Regionalizm jako forma promocji regionu”, historyk, regionalista, animator kultury, długoletni pracownik Wojewódzkiego Domu Kultury w Lublinie, autor i redaktor wielu publikacji poświęconych upowszechnianiu historii, kultury i ruchu regionalistycznego. Posiada na swoim koncie wiele dokonań, m.in. związanych z aktywną realizacją konkursu „Dni Miejscowości” i tworzeniem izb pamięci. Szczególne zasługi położył jako animator towarzystw regionalnych. Z jego udziałem powstało 78 towarzystw na ponad 125 aktualnie prowadzących działalność na Lubelszczyźnie. Pod jego redakcją ukazały się m.in.: *Studia z dziejów Grabowca*, Lublin–Grabowiec 2003; *Dzieje Uchań 1484-2006*, Uchanie 2006, II wyd. poszerzone i uzupełnione, Uchanie 2009, album *Historia wykuta w kamieniu. 40 lat twórczości artystycznej Witolda Marcewicza*, Lublin 2008.

Dom Kultury
Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej

Towarzystwo Regionalne w Woli Osowińskiej

Spotkanie z cyklu

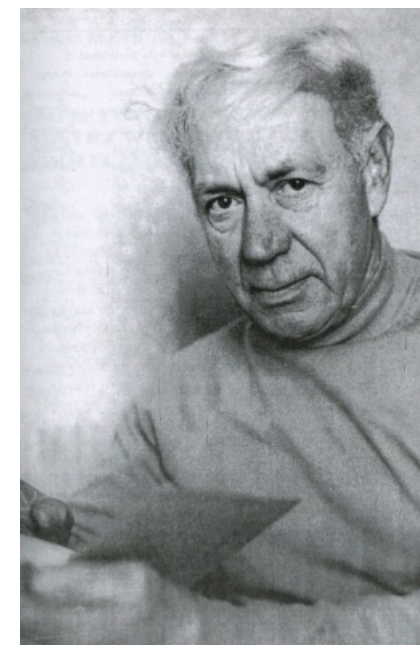
„Regionalizm jako forma promocji regionu”

Wola Osowska *Wacława Tuwalskiego*

Prowadzenie
Kazimierz Spaleniec

Budowa szkoły w Woli Osowińskiej w 1935 roku

Zapraszamy

Towarzystwo Regionalne w Woli Osowińskiej

Po kilkumiesięcznej przerwie wznowiamy cykl spotkań prezentujący towarzystwa regionalne województwa lubelskiego, ukazując bogaty dorobek pracy społeczno-kulturalnej, ciekawych ludzi i pomysły służące rozwojowi społeczności lokalnej.

Siedemnasta prezentacja w ramach cyklu „Regionalizm jako forma promocji regionu” dotyczy Towarzystwa Regionalnego w Woli Osowińskiej w gminie Borki. Najstarsze pisane dokumenty o Woli Osowińskiej pochodzą z ksiąg parafii Kock, a dotyczą ilości dostarczanej dziesięciny przez mieszkańców. Znaczną część spotkania zamierzamy poświęcić wielkiemu regionaliście, doskonałemu nauczycielowi i wychowawcy **Wacławowi Tuwalskiemu**. Ta niezwykle ciekawa postać ciągle inspiruje swoimi dokonaniem również dzisiaj.

Wacław Tuwalski urodził się 18 września 1909 roku w Pogorzeli (wsi odległej o 8 km. od Mińska Mazowieckiego) w rodzinie chłopskiej. Tutaj chodził do szkoły podstawowej. Ważnym etapem jego życia była pięcioletnia nauka w Państwowym Seminarium Nauczycielskim Męskim w Siemnicy. Przez całe życie zachował wielki szacunek do tej szkoły, ze względu to, że „uczyła krytycznego spojrzenia dla wielu powszechnie uznawanych

Grupa uczniów i grono pedagogiczne ze szkoły w Tchórzewie, lata 30. XX wieku

prawd”. Pierwszą pracę nauczycielską podjął w Tchórzewie i tutaj zdarzyła się specyficzna sytuacja: zastał dwie grupki dzieci w jednej sali, jedna grupa to dzieci chłopskie, a druga dzieci szlacheckie. Kiedy pousadzał je inaczej, rodzice ostro zaprotestowali. W 1932 roku został przeniesiony do Woli Osowińskiej i z tą miejscowością związał się na całe życie. Tutaj założył rodzinę.

W styczniu 1946 roku Wacław Tuwalski został nauczycielem Szkoły Spółdzielczej w Łysolajach. Podjął również naukę na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim na dwuletnim Studium Zagadnień Społeczno-Gospodarczych Wsi. Pierwszego września tego roku wrócił do Woli Osowińskiej do pracy w miejscowej szkole. W publikacji „...bo tu mój dom” w opracowaniu uczennicy Wacława Tuwalskiego – Krystyny Kozuch zamieszczony jest podrozdział „Nieustanny organizator”, w którym znajdziemy m.in. informacje, że w 1934 roku Wacław Tuwalski we współpracy z księdzem proboszczem Zdzisławem Rybakiem rozpoczął budowę szkoły oraz że wraz z uczniami, którzy ukończyli VI klasę, założył Koło Absolwentów Szkoły Powszechnej, przekształcone z czasem w Koło Związku Młodej Wsi „Siew”. Delegacja tego Koła z Wacławem Tuwalskim była w Warszawie w Ministerstwie Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie upelnorolnienia karłowatych gospodarstw w Woli Osowińskiej.

W październiku 1940 roku w Woli Osowińskiej powstał pierwszy w powiecie łukowskim oddział zbrojny pod nazwą „Raclawice”, przekształcony potem w Straż Chłopską, a następnie w Bataliony Chłopskie. Wacław Tuwalski został komendantem powiatowym tej organizacji.

W 1956 roku założył pierwszą w województwie lubelskim Spółdzielnię Zdrowia, a od 1960 roku, w wyniku jego starań rozpoczęła działalność Szkoła Rolnicza, przekształcona potem w Technikum Rolnicze. W 1977 roku Wacław Tuwalski Założył Towarzystwo Regionalne w Woli Osowińskiej, a w latach osiemdziesiątych „Solidarność Rolników Indywidualnych”.

Dzięki jego staraniom w szkole podstawowej utworzone zostało i działa do dzisiaj Muzeum Regionalne w Woli Osowińskiej.

Wacław Tuwalski zmarł 19 marca 1995 r.

Wola Osowińska posiada kilka publikacji poświęconych dziejom i kulturze regionu. Są to: *Dzieje wsi Wola Osowińska* Wacława Tuwalskiego (utrwalona jedynie w trzech egzemplarzach), *Bataliony Chłopskie w powiecie Łukowskim* Aliny Bryńczak (praca magisterska z 1976 r.), *Relacja dotycząca Batalionów Chłopskich w powiecie Łukowskim* (zebrane przez Alinę Bryńczak i Wacława Tuwalskiego), *Tam na Podlasiu - pieśni ludowe z gminy Borki i ich wykonawcy* Jana Adamowskiego 1994 roku oraz wydawnictwo zatytułowane *...bo tu mój dom. Wola Osowińska dawniej i dziś* w opracowaniu Krystyny Kozuch z 2001 roku.

Wacław Tuwalski Jest laureatem Nagrody im. Zygmunta Klukowskiego.

Dom Kultury
Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej

Towarzystwo Regionalne w Woli Osowińskiej

serdecznie zapraszają na spotkanie z cyklu

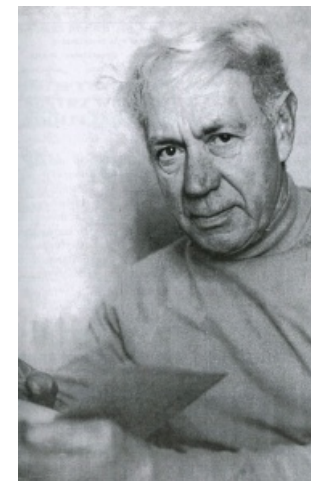
„Regionalizm jako forma promocji regionu”

Wola Osowska Wacława Tuwalskiego

Goście honorowi

Andrzej Kosek, Alina Bryńczak i Krystyna Kozuch

Prowadzenie
Kazimierz Spalenciec

Spotkanie odbędzie się

w poniedziałek 4 listopada 2013 r. o godz. 18.00

w sali widowiskowej Domu Kultury LSM

w Lublinie, ul. K. Wallenroda 4a, tel. 81 743 48 29

www.domkulturyism.pl

Wstęp wolny